

سوالات تمرین 2 جبر – بخش 2.8 2.9 :

1) بررسی کنید کدام یک از زیرمجموعه های زیر یک زیرفضا (subspace) از  $R^3$  هستند.

(الف)  $\{(x, y, z) \mid 2x + y - 3z = 7\}$

(ب)  $\{(-5x, 3x, 2x) \mid x \in R\}$

(ج)  $\{(x - 2, x, x - 5) \mid x \in R\}$

(د)  $\{(x, y, z) \mid 2x + 9y = 0, 8x - 5z = 0\}$

پاسخ :

(الف) زیر فضا نیست چون 0 جز جواب تساوی  $2x + y - 3z = 7$  نیست.

(ب) تحت ضرب و جمع بسته است و 0 نیز جز جواب های آن است  $\Rightarrow$  زیر فضا هست.

(ج) بردار صفر را شامل نمیشود در نتیجه زیرفضا نیست.

(د) زیر فضا هست. طبق تساوی ها داریم :  $A = \begin{bmatrix} 2 & 9 & 0 \\ 8 & 0 & -5 \end{bmatrix}$  بطوریکه  $Ax = 0$

با حل تساوی بالا داریم  $x = \begin{bmatrix} 5/8 \\ -5/36 \\ 1 \end{bmatrix} z$  به ازای هر  $z \in R$  در نتیجه این مجموعه  $\text{span} \left\{ \begin{bmatrix} 5/8 \\ -5/36 \\ 1 \end{bmatrix} \right\}$  است و

از آنجایی که هر  $\text{span}$  ای زیر فضاست، این زیر مجموعه یک زیرفضا برای  $R^3$  است.

2) با توجه به ماتریس زیر به سوالات زیر پاسخ دهید.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 & 2 \\ 3 & 0 & 1 & 8 \\ 2 & -2 & -2 & 6 \end{bmatrix}$$

(الف) یک پایه برای column space این ماتریس بیابید.

(ب) یک پایه برای nullspace این ماتریس بیابید.

(ج) اگر  $p = \begin{bmatrix} 7 \\ 12 \\ 5 \end{bmatrix}$  نشان دهید  $p$  در فضای ستونی ماتریس  $A$  قرار دارد.

(د) آیا  $q = \begin{bmatrix} 3 \\ -2 \\ 1 \end{bmatrix}$  در nullspace ماتریس  $A$  قرار دارد؟ توضیح دهید.

پاسخ:

(الف) فرم کاهش یافته  $A$  را بدست میآوریم :

با توجه به اینکه در ستون های یک و دو pivot position داریم. ستون های یک و دو ماتریس اولیه پایه های فضای ستونی را تشکیل میدهند.  $\{c_1 = (1, 3, 2), c_2 = (2, 0, -2)\}$

(ب)  $Ax = 0$  با حل این تساوی داریم :  
فرم کاهش یافته:

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1/3 & 5/3 \\ 0 & 1 & 4/3 & -1/3 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

$$\begin{aligned} x_1 + 1/3 x_3 + 5/3 x_4 &= 0 \\ x_2 + 4/3 x_3 - 1/3 x_4 &= 0 \end{aligned}$$

$$X = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -\frac{1}{3}x_3 - \frac{5}{3}x_4 \\ -\frac{4}{3}x_3 + \frac{1}{3}x_4 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1/3 \\ -4/3 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} x_3 + \begin{bmatrix} -5/3 \\ 1/3 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} x_4$$

در نتیجه :

$$\text{Null } A = \{(-1/3, -4/3, 1, 0), (-5/3, 1/3, 0, 1)\}$$

(ج)

$$[A \ p] \sim \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1/3 & 8/3 & 4 \\ 0 & 1 & 4/3 & -1/3 & 3/2 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

معادله ی  $Ax = p$  جواب دارد در نتیجه  $p$  در فضای ستونی ماتریس  $A$  قرار دارد.

(د) خیر چون  $q \in R^4$  نیست.

(3) فرض کنید  $A$  یک ماتریس  $7 \times 5$  میباشد. اگر داشته باشیم  $\text{range } A \in R^2$  ، به سوالات زیر پاسخ دهید.

الف)  $\dim(\text{nul}(A))$  را بدست آورید.

ب)  $\text{rank}(A^T)$  را بدست آورید.

پاسخ:  $\text{range}$ : همان فضای ستونی ماتریس است در نتیجه  $\text{rank}(A) = 2$

الف)  $\text{rank theorem}$ :  $\text{rank}(A) = 5 - 2 = 3$

ب) ترانواده جای ستون ها و ردیف هارا عوض میکند در نتیجه :

$$B = A^T \text{ اگر}$$

$$\text{Rank}(A^T) = \text{rank}(B) = \dim(\text{col } B) = \dim(\text{row}(A))$$

از طرفی طبق rank theorem  $\dim(\text{col}(A)) = \dim(\text{row}(A)) = \text{rank}(A)$   
 در نتیجه  $\text{Rank}(A^T) = \dim(\text{row}(A)) = \text{rank}(A) = 2$

(4) پایه B و بردار x را مطابق زیر در نظر بگیرید.  
 مختصات نقطه ای x نسبت به پایه B را بدست آورید.

$$B = \left\{ \begin{bmatrix} 2 \\ 2 \\ 4 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} -1 \\ 0 \\ 3 \end{bmatrix} \right\}, x = \begin{bmatrix} 4 \\ 3 \\ 1 \end{bmatrix}$$

پاسخ :

$$[X]_B = \begin{bmatrix} c_1 \\ c_2 \\ c_3 \end{bmatrix} \quad \text{انگاه } X = c_1 b_1 + c_2 b_2 + c_3 b_3$$

$$\begin{bmatrix} 2 & 1 & -1 & 4 \\ 2 & 1 & 0 & 3 \\ 4 & 1 & 3 & 1 \end{bmatrix} \sim \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 1/2 \\ 0 & 1 & 0 & 2 \\ 0 & 0 & 1 & -1 \end{bmatrix}$$

در نتیجه  $c_3 = -1$   $c_2 = 2$   $c_1 = 1/2$